HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

6 octombrie 2009 *

În cauza C-123/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolelor 35 UE și 234 CE de Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos), prin decizia din 28 decembrie 2007, primită de Curte la 21 martie 2008, în procedura privind executarea unui mandat european de arestare emis împotriva lui

Dominic Wolzenburg,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts și M. Ilešič, președinți de cameră, domnii A. Tizzano, A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka, U. Lõhmus și L. Bay Larsen (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

* Limba de procedură: olandeza.

având în vedere cererea instanței de trimitere din 17 martie 2008, primită de Curte la 21 martie 2008, de judecare a trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență conform articolului 104b din Regulamentul de procedură,

având în vedere decizia Camerei a treia a Curții din 2 aprilie 2008 de a nu judeca trimiterea preliminară potrivit procedurii de urgență,

având în vedere continuarea procedurii scrise conform articolului 104b alineatul (2) al cincilea paragraf din Regulamentul de procedură și în urma ședinței din 17 februarie 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Wolzenburg, de D. Wiersum și de J. van der Putte, advocaten;

— pentru guvernul olandez, de doamnele C. Wissels și M. Noort, în calitate de agenți;

— pentru guvernul danez, de domnul C. Pilgaard Zinglersen, în calitate de agent;

— pentru guvernul german, de domnul M. Lumma și de doamna J. Kemper, în calitate de agenți;

— pentru guvernul francez, de domnii G. de Bergues și J.-C. Niollet, în calitate de agenți;

— pentru guvernul austriac, de domnul E. Riedl și de doamna T. Fülöp, în calitate de agenți;

— pentru guvernul polonez, de domnul M. Dowgielewicz, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna S. Grünheid și de domnul R. Troosters, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 24 martie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3) și a articolului 12 CE.

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei proceduri privind executarea de către Internationale Rechtshulpkamer du Rechtbank Amsterdam (Camera de cooperare internațională a Tribunalului Districtual din Amsterdam, denumită în continuare „autoritatea judiciară de executare olandeză") a unui mandat european de arestare emis la 13 iulie 2006 de Staatsanwaltschaft Aachen (denumit în continuare „autoritatea judiciară emitentă germană") împotriva domnului Wolzenburg, resortisant german.

Cadrul juridic

Titlul VI din Tratatul UE

3 Din Informarea privind data intrării în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 1 mai 1999 (JO L 114, p. 56), reiese că Regatul Țărilor de Jos a făcut o declarație în temeiul articolului 35 alineatul (2) UE, prin care acceptă competența Curții de a hotărî cu titlu preliminar în conformitate cu modalitățile prevăzute la articolul 35 alineatul (3) litera (b) UE.

Decizia-cadru 2002/584/JAI

4 Potrivit considerentului (5) al Deciziei-cadru 2002/584:

„Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume, de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. […] Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor

anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție."

5 Considerentul (7) al deciziei-cadru menționate prevede:

„Dat fiind faptul că obiectivul de a înlocui sistemul de extrădare multilateral întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 nu poate fi suficient realizat de statele membre acționând unilateral și, prin urmare, datorită dimensiunii și efectelor sale, poate fi mai bine realizat la nivelul Uniunii, Consiliul poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 5 din Tratatul de instituire a Comunității Europene. […]"

6 Considerentul (8) al aceleiași decizii-cadru prevede:

„Deciziile privind executarea mandatului european de arestare trebuie să facă obiectul unor controale suficiente, ceea ce înseamnă că o autoritate judiciară din statul membru în care a fost arestată persoana căutată va trebui să ia decizia de predare a acesteia."

7 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia-cadru 2002/584 definește mandatul european de arestare și obligația de executare a acestuia după cum urmează:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate,

pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru."

8 Articolul 2 alineatul (1) din decizia-cadru menționată prevede că, atunci când s-a dispus o condamnare la o pedeapsă, un mandat european de arestare poate fi emis pentru condamnări pronunțate cu o durată de cel puțin patru luni.

9 Articolul 3 din aceeași decizie-cadru enumeră trei „[m]otive de neexecutare obligatorie a mandatului european de arestare".

10 Articolul 4 din Decizia-cadru 2002/584, intitulat „Motive de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare", prevede, în șapte puncte, aceste motive. În acest sens, punctul 6 al acestui articol prevede:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare:

[…]

6. în cazul în care mandatul european de arestare a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă sau măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern".

11 Articolul 5 din decizia-cadru respectivă, intitulat „Garanții pe care trebuie să le ofere statul membru emitent în cazuri speciale", are următorul cuprins:

„Executarea mandatului european de arestare de către autoritatea judiciară de executare poate fi subordonată prin dispozițiile dreptului statului membru de executare următoarelor condiții:

[…]

3. atunci când persoana care face obiectul unui mandat european de arestare în scopul urmăririi penale este resortisant sau rezident al statului membru de executare, predarea poate fi supusă condiției ca persoana, după ce a fost audiată, să fie returnată în statul membru de executare pentru a executa acolo pedeapsa sau măsura de siguranță privativă de libertate care a fost pronunțată împotriva sa în statul membru emitent."

12 Articolul 11 alineatul (1) din aceeași decizie-cadru, intitulat „Drepturile persoanei căutate”, prevede:

„Atunci când o persoană căutată este arestată, autoritatea judiciară de executare competentă informează această persoană, în conformitate cu dreptul intern, despre existența și conținutul mandatului european de arestare, precum și despre posibilitatea care îi este oferită de a consimți la predarea sa către autoritatea judiciară emitentă.”

Decizia-cadru 2008/909/JAI

13 Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană (JO L 327, p. 27), care se aplică *mutatis mutandis* executării sentințelor în cazurile prevăzute la articolul 4 alineatul (6) din Decizia-cadru 2002/584, va trebui, astfel cum prevede articolul 29 din aceasta, să fie pusă în aplicare de statele membre până la 5 decembrie 2011.

14 Articolul 3 alineatul (1) din Decizia-cadru 2008/909 prevede că scopul acesteia este de a stabili norme în temeiul cărora un stat membru urmează să recunoască o hotărâre judecătorească și să execute pedeapsa, în vederea facilitării reabilitării sociale a persoanei condamnate.

15 Articolul 4 alineatul (7) litera (a) din decizia-cadru menționată conține o dispoziție facultativă care permite autorității competente a unui stat membru să transmită o hotărâre judecătorească statului membru de executare dacă persoana condamnată trăiește și a avut reședința legală în mod continuu pentru o perioadă de cel puțin cinci ani în respectivul stat de executare.

Directiva 2004/38/CE

16 Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, și rectificări în JO 2004, L 229, p. 35, în JO 2005, L 197, p. 34, și în JO 2007, L 204, p. 28, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56) prevede în considerentul (17):

„Faptul că cetățenii Uniunii care au ales să se stabilească pe termen lung în statul membru gazdă se bucură de dreptul de ședere permanentă ar întări sentimentul cetățeniei Uniunii și este un element cheie în promovarea coeziunii sociale, care reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale Uniunii. Este necesar, așadar, să se prevadă dreptul de ședere permanentă pentru toți cetățenii Uniunii și pentru membrii familiilor acestora care au locuit în statul membru gazdă o perioadă neîntreruptă de cinci ani, în conformitate cu condițiile prevăzute de prezenta directivă, fără să fi făcut obiectul unei măsuri de expulzare.”

17 Articolul 16 alineatul (1) din directiva respectivă prevede:

„Cetățenii Uniunii care au avut reședința legală pe teritoriul statului membru gazdă în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani dobândesc dreptul de ședere permanentă pe teritoriul acestuia. […]”

18 În temeiul articolului 19 alineatul (1) din aceeași directivă:

„Statele membre eliberează cetățenilor Uniunii care au drept de ședere permanentă, după verificarea duratei șederii, un document care atestă șederea permanentă la data depunerii cererii."

Dreptul național

19 Articolul 6 din Legea privind predarea persoanelor (Overleveringswet) din 29 aprilie 2004 (*Staatsblad* 2004, nr. 195, denumită în continuare „OLW") transpune articolul 4 punctul 6 și articolul 5 punctul 3 din Decizia-cadru 2002/584 în ordinea juridică olandeză.

20 Articolul 6 alineatele 1-3 din OLW privește resortisanții olandezi. Alineatul 1 al acestui articol transpune articolul 5 punctul 3 din decizia-cadru menționată, în timp ce alineatele 2 și 3 transpun articolul 4 punctul 6 din aceasta. Potrivit acestor din urmă alineate:

„2. Predarea unui olandez nu este autorizată dacă această predare este cerută în scopul executării unei pedepse privative de libertate, care i-a fost aplicată printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

3. În caz de refuz al predării întemeiat exclusiv pe dispozițiile alineatului 2, Ministerul Public anunță autoritatea judiciară eminentă că este pregătit să pună în executare

hotărârea judecătorească în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 11 din Convenția din 21 martie 1983 asupra transferării persoanelor condamnate sau în temeiul unei alte convenții aplicabile."

21 Articolul 6 alineatul 5 din OLW, care privește alte persoane decât resortisanții olandezi, fie că acestea sunt resortisanți ai unui stat membru, fie ai unui stat terț, prevede:

„Alineatele 1-4 se aplică de asemenea unui străin titular al unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată, în măsura în care acesta poate fi urmărit în Țările de Jos pentru fapte care se află la baza mandatului european de arestare și în măsura în care, în ceea îl privește, este previzibil că nu va pierde dreptul de ședere în Țările de Jos ca urmare a unei pedepse sau a unei măsuri care i-ar fi aplicată după predare."

22 Din articolul 8 litera e) din Legea privind străinii (Vreemdelingenwet) din 23 noiembrie 2000 (*Staatsblad* 2000, nr. 495, denumită în continuare „Vw"), rezultă că un străin nu locuiește în mod legal în Țările de Jos în calitate de resortisant comunitar decât în măsura în care șederea sa este întemeiată pe o normă adoptată în temeiul Tratatului CE sau al Acordului privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4).

23 Articolul 9 alineatul 2 din Vw prevede că, atunci când un străin locuiește în mod legal în temeiul articolului 8 litera e) din această lege și este resortisant comunitar, ministrul olandez al justiției îi acordă un document care atestă legalitatea acestei șederi dacă a obținut dreptul de ședere permanentă în sensul articolului 16 din Directiva 2004/38.

24 Din articolul 20 alineatul 1 din Vw, intitulat „Autorizația de ședere pe durată nedeterminată", rezultă că ministrul olandez al justiției este competent să acorde o autorizație de ședere pe durată nedeterminată.

25 Articolul 21 alineatul 1 litera a) din Vw prevede că cererea de obținere a unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată, în sensul articolului 20 din această lege, nu poate fi respinsă decât atunci când străinul nu a locuit în mod legal pentru o perioadă neîntreruptă de cinci ani, în sensul articolului 8 din aceeași lege, imediat înainte de introducerea cererii.

Procedura principală și întrebările preliminare

26 Prin intermediul unor hotărâri pronunțate în anul 2002, două instanțe germane au aplicat domnului Wolzenburg două pedepse privative de libertate cu suspendare condiționată a executării pentru săvârșirea mai multor infracțiuni în cursul anului 2001 și în special pentru introducerea de marijuana în Germania.

27 Prin hotărârea pronunțată la 27 martie 2003, Amtsgericht Aachen (Germania) a aplicat o pedeapsă contopită, transformând cele două pedepse într-o pedeapsă privativă de libertate de un an și nouă luni cu suspendare condiționată a executării.

28 Domnul Wolzenburg a intrat pe teritoriul Țărilor de Jos la începutul lunii iunie a anului 2005. Acesta locuiește într-un apartament situat în Venlo, în temeiul unui contract de închiriere încheiat pe numele său și al soției sale.

29 Prin hotărârea pronunțată la 5 iulie 2005, Amtsgericht Plettenberg (Germania) a revocat suspendarea condiționată a executării pedepsei contopite, acordată în anul 2003, întrucât domnul Wolzenburg a încălcat condițiile impuse pentru a beneficia de o astfel de suspendare.

30 La 13 iulie 2006, autoritatea judiciară emitentă germană a emis un mandat european de arestare împotriva domnului Wolzenburg.

31 La 17 iulie 2006, autoritatea respectivă l-a dat în urmărire pe domnul Wolzenburg prin intermediul Sistemului de Informații Schengen (SIS), în scopul punerii în executare a pedepsei sale privative de libertate rămase definitivă.

32 La 1 august 2006, domnul Wolzenburg a fost arestat preventiv în Țările de Jos în temeiul acestei dări în urmărire.

33 La 3 august 2006, autoritatea judiciară emitentă germană a trimis autorității judiciare de executare olandeze mandatul european de arestare emis la 13 iulie 2006, solicitând predarea domnului Wolzenburg în scopul executării pedepsei de un an și nouă luni la care acesta din urmă fusese condamnat.

34 La 20 septembrie 2006, domnul Wolzenburg s-a prezentat la serviciul de imigrare și naturalizare olandez pentru a fi înregistrat în calitate de cetățean al Uniunii în Țările de Jos.

35 Înainte de a începe un proiect de instruire în luna septembrie 2008, domnul Wolzenburg a exercitat o activitate salariată în Țările de Jos începând din ultimul trimestru al anului 2005.

36 Din dosarul prezentat Curții rezultă că domnul Wolzenburg nu a consimțit la predarea sa de către autoritatea judiciară de executare olandeză către autoritatea judiciară emitentă germană potrivit procedurii accelerate prevăzute de OLW.

37 Instanța de trimitere arată că faptele aflate la originea emiterii unui mandat european de arestare împotriva domnului Wolzenburg se pedepsesc potrivit dreptului olandez și că acesta nu poate pierde dreptul de ședere în Țările de Jos din cauza infracțiunilor pentru care a fost condamnat în Germania.

38 Instanța respectivă observă de asemenea că domnul Wolzenburg nu îndeplinește condițiile cerute pentru obținerea unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul olandez pentru motivul că acesta nu a locuit încă în mod neîntrerupt pentru o perioadă de cinci ani în Țările de Jos, dar că cetățenii Uniunii care locuiesc în mod legal într-un stat membru în temeiul dreptului comunitar nu optează întotdeauna pentru a solicita o astfel de autorizație.

39 În aceste condiții, Rechtbank Amsterdam a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Intră în cadrul noțiunii de persoane care rămân sau care au reședința în statul membru de executare, în sensul articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru [2002/584], persoanele care nu au cetățenia statului membru de executare, ci a altor state membre și care, în temeiul articolului 18 alineatul (1) CE, locuiesc în mod legal pe teritoriul statului membru de executare, indiferent de durata șederii legale?

2) a) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, noțiunile avute în vedere în această întrebare trebuie interpretate în sensul că se referă la persoane care nu au cetățenia statului membru de executare, ci a unui alt stat membru și care,

înainte de a fi arestate în baza unui mandat european de arestare, au locuit în mod legal pe teritoriul statului membru de executare în temeiul articolului 18 alineatul (1) CE o durată minimă determinată?

b) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare litera a), care sunt cerințele care pot fi impuse în privința duratei ședерii legale?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare litera a), statul membru de executare poate impune, în afara unei cerințe privind durata ședерii legale, și cerințe administrative suplimentare, precum deținerea unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată?

4) Intră în domeniul (material) de aplicare al Tratatului CE o dispoziție națională care stabilește condițiile în care autoritatea judiciară a statului membru de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate?

5) Având în vedere:

— că articolul 6 alineatele 2 și 5 din OLW conține norme potrivit cărora persoanele care nu au cetățenia olandeză, însă dispun de o autorizație de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul olandez sunt asimilate cetățenilor olandezi

și

— că aceste norme conduc la un refuz al predării persoanelor din categoria respectivă atunci când mandatul european de arestare privește executarea unei pedepse privative de libertate definitive,

articolul 6 alineatele 2 și 5 din OLW conține o discriminare interzisă de articolul 12 CE, întrucât asimilarea menționată nu se aplică și resortisanților altor state membre cu drept de ședere în temeiul articolului 18 alineatul (1) CE, care nu își vor pierde dreptul de ședere în urma aplicării unei pedepse privative de libertate rămase definitivă, dar care nu dețin o autorizație de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul olandez?"

Cu privire la întrebările preliminare

40 Cu titlu introductiv, trebuie amintit în primul rând că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 3 din prezenta hotărâre, Curtea este competentă, în speță, să se pronunțe cu privire la interpretarea Deciziei-cadru 2002/584 în temeiul articolului 35 UE.

41 În al doilea rând, trebuie precizat că, potrivit articolului 32 din respectiva decizie-cadru, aceasta se aplică cererilor privind fapte care, precum cele din acțiunea principală, au fost săvârșite înainte de 1 ianuarie 2004, cu condiția ca statul membru de executare să nu fi făcut o declarație în care să indice faptul că va continua să examineze aceste cereri

în conformitate cu sistemul de extrădare aplicabil înaintea acestei date. Este cert că Regatul Țărilor de Jos nu a făcut o astfel de declarație.

Cu privire la a patra întrebare

42 Prin intermediul celei de a patra întrebări, care trebuie examinată în primul rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă un resortisant al unui stat membru care are reședința legală într-un alt stat membru are dreptul să se prevaleze de articolul 12 primul paragraf CE împotriva unei legislații naționale, precum OLW, care stabilește condițiile în care autoritățile judiciare competente pot să refuze executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate.

43 În această privință, trebuie să se constate că, deși articolul 12 primul paragraf CE interzice, în cadrul domeniului de aplicare al Tratatului CE și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care acesta le prevede, orice discriminare pe motiv de cetățenie sau naționalitate, Decizia-cadru 2002/584 a fost adoptată în temeiul Tratatului UE, iar nu în temeiul Tratatului CE.

44 Cu toate acestea, din constatarea respectivă nu se poate deduce că dispozițiile naționale adoptate de un stat membru pentru transpunerea unui act care intră în domeniul de aplicare al Tratatului UE ar fi excluse de la orice control al legalității lor în raport cu dreptul comunitar.

45 Astfel, în cadrul transpunerii unei decizii-cadru, statele membre nu pot aduce atingere dreptului comunitar, în special dispozițiilor Tratatului CE referitoare la libertatea de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre recunoscută oricărui cetățean al Uniunii.

46 În speță, se impune constatarea că o situație precum ce a domnului Wolzenburg se încadrează în sfera dreptului de liberă circulație și ședere al cetățenilor Uniunii în statele membre și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare al Tratatului CE. Stabilindu-și reședința în Țările de Jos, persoana interesată a exercitat dreptul, conferit prin articolul 18 alineatul (1) CE oricărui cetățean al Uniunii, de liberă circulație și ședere pe teritoriul altui stat membru decât cel al cărui resortisant este.

47 În consecință, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că un resortisant al unui stat membru care are reședința legală într-un alt stat membru are dreptul să se prevaleze de articolul 12 primul paragraf CE împotriva unei legislații naționale, precum OLW, care stabilește condițiile în care autoritatea judiciară competentă poate să refuze executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate.

Cu privire la a treia întrebare

48 Prin intermediul celei de a treia întrebări, care trebuie examinată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că statul membru de executare poate să condiționeze aplicarea motivului de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, prevăzut de această dispoziție, pe lângă cerința referitoare la durata șederii în acest stat, de cerințe administrative suplimentare, precum deținerea unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată.

49 În această privință, articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2004/38 prevede în mod explicit că un cetățean al Uniunii care a avut reședința legală pe teritoriul statului membru gazdă în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani dobândește dreptul de ședere permanentă pe teritoriul acestuia.

50 Articolul 19 din această directivă nu impune cetățenilor Uniunii care au dobândit acest drept de ședere permanentă pe teritoriul unui alt stat membru în temeiul articolului 16 din aceeași directivă să fie titulari ai unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată.

51 În ceea ce privește cetățenii Uniunii care au avut reședința legală pe teritoriul unui alt stat membru în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani, dispozițiile respective nu prevăd decât eliberarea la cerere a unui document care să ateste permanența șederii, fără a impune o astfel de formalitate. Valoarea unui asemenea document este declarativă și probatorie, însă acesta nu poate avea o valoare constitutivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 1998, Martínez Sala, C-85/96, Rec., p. I-2691, punctul 53).

52 Rezultă că o cerință administrativă suplimentară, precum o autorizație de ședere permanentă în sensul articolului 21 din Vw, nu poate constitui, atunci când este vorba despre un cetățean al Uniunii, o condiție prealabilă aplicării motivului de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584.

53 Prin urmare, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că, atunci când este vorba despre un cetățean al Uniunii, statul membru de executare nu poate să condiționeze aplicarea motivului de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, prevăzut de această dispoziție, pe lângă cerința referitoare la durata șederii în acest stat, de cerințe administrative suplimentare, precum deținerea unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată.

Cu privire la a cincea întrebare

54 Având în vedere răspunsul dat la a treia întrebare, este necesar să se considere că instanța de trimitere întreabă dacă articolul 12 primul paragraf CE trebuie interpretat în sensul că se opune legislației statului membru de executare care, transpunând articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, obligă autoritatea judiciară competentă a acestui stat să refuze executarea unui mandat european de arestare emis împotriva unuia dintre resortisanții săi, în timp ce, atunci când este vorba despre un resortisant al unui alt stat membru, cu drept de ședere întemeiat pe articolul 18 alineatul (1) CE, un astfel de refuz este condiționat de cerința ca persoana căutată să fi avut reședința legală în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani pe teritoriul statului membru de executare respectiv.

55 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie formulate, în primul rând, anumite observații referitoare la sistemul de predare instituit prin Decizia-cadru 2002/584 și, în special, prin articolul 4 punctul 6 din aceasta.

56 În special din articolul 1 alineatele (1) și (2) din decizia-cadru menționată, precum și din considerentele (5) și (7) ale acesteia rezultă că decizia-cadru are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare între statele membre cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite, în scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, acest din urmă sistem fiind bazat pe principiul recunoașterii reciproce (a se vedea Hotărârea din 17 iulie 2008, Kozłowski, C-66/08, Rep., p. I-6041, punctul 31).

57 Principiul recunoașterii reciproce, care stă la baza economiei Deciziei-cadru 2002/584, presupune, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din aceasta, ca statele membre să fie în principiu obligate să dea curs unui mandat european de arestare. Astfel, cu excepția cazurilor de neexecutare obligatorie prevăzute la articolul 3 din aceeași decizie-cadru, statele membre nu pot să refuze executarea unui astfel de mandat decât în cazurile enumerate la articolul 4 din aceasta (a se vedea Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU, Rep., p. I-8983, punctul 51).

58 Rezultă că un legiuitor național care, în temeiul posibilităților care îi sunt acordate prin articolul 4 din decizia-cadru menționată, alege să limiteze situațiile în care autoritatea sa judiciară de executare poate refuza să predea o persoană căutată nu face decât să întărească sistemul de predare instituit prin această decizie-cadru în favoarea unui spațiu de libertate, de securitate și de justiție.

59 Astfel, prin limitarea situațiilor în care autoritatea judiciară de executare poate refuza să execute un mandat european de arestare, o astfel de legislație nu face decât să faciliteze predarea persoanelor căutate, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce instituit prin articolul 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, care constituie norma esențială instituită prin aceasta din urmă.

60 În raport cu această normă esențială, articolul 4 din decizia-cadru menționată prevede motivele de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare în temeiul cărora poate fi justificat ca, în statul membru de executare, autoritatea competentă să refuze executarea unui astfel de mandat.

61 În ceea ce privește transpunerea articolului 4 din Decizia-cadru 2002/584 și în special a punctului 6 al acestuia, care este vizat de decizia de trimitere, statele membre dispun în mod necesar de o marjă certă de apreciere.

62 În această privință, trebuie subliniat că motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 are în special ca scop, precum articolul 5 punctul 3 din aceasta, să permită acordarea unei importanțe deosebite posibilității de a crește șansele de reinserție socială a persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta a fost condamnată (a se vedea Hotărârea Kozłowski, citată anterior, punctul 45), obiectiv care, oricât de important ar fi, nu poate împiedica statele membre ca, la transpunerea acestei decizii-cadru, să limiteze, în sensul indicat de norma esențială prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, situațiile în care ar trebui să se poată refuza predarea unei persoane care intră sub incidența respectivului articol 4 punctul 6.

63 În ceea ce privește, în continuare, problema dacă o condiție privind reședința pe parcursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani, precum cea prevăzută de legislația națională în discuție în acțiunea principală, este contrară principiului nediscriminării întemeiate pe cetățenie sau naționalitate, trebuie amintit că acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea printre altele Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, Rep., p. I-3633, punctul 56).

64 Din decizia de trimitere rezultă că predarea resortisanților olandezi autorității judiciare emitente, în scopul executării unei pedepse privative de libertate aplicate printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, este refuzată, în timp ce, în ceea ce privește resortisanții altor state membre decât Regatul Țărilor de Jos, un astfel de refuz este supus condiției ca aceștia să fi avut reședința legală în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani în Țările de Jos. Prin urmare, este necesar să se examineze dacă tratamentul diferențiat aplicat resortisanților altor state membre este justificat în mod obiectiv.

65 În această privință, guvernul olandez observă că, întrucât în practica predării persoanelor care nu sunt resortisanți ai Regatului Țărilor de Jos s-a constatat că aceste persoane dau dovadă de o mare inventivitate în legătură cu argumentele invocate pentru a dovedi existența unei legături cu societatea olandeză, prin articolul 6 alineatele 2 și 5 din OLW, legiuitorul național a vrut să exprime în mod concret, cu ajutorul unor criterii obiective, cerința potrivit căreia șederea acestor persoane trebuie să prezinte un caracter durabil.

66 Potrivit aceluiași guvern, este legitim ca un stat membru să se asigure, prin intermediul cerinței unei ședere continue de cel puțin cinci ani, că este refuzată numai executarea mandatelor europene de arestare emise împotriva persoanelor căutate care au o perspectivă reală de viitor în Țările de Jos. Astfel, ar fi legitim să se solicite existența unei legături reale între persoana căutată și societatea în care aceasta dorește să fie integrată după ce pedeapsa va fi fost executată în statul respectiv.

67 Trebuie subliniat, astfel cum a fost expus deja la punctul 62 din prezenta hotărâre, că motivul de neexecutare facultativă prevăzut la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 are ca scop în special să permită acordarea unei importanțe deosebite posibilității de a crește șansele de reinserție socială a persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta a fost condamnată. În consecință, este legitim ca statul membru de executare să nu urmărească un astfel de obiectiv decât în ceea ce privește persoanele care au demonstrat un grad cert de integrare în societatea din statul membru respectiv.

68 În speță, singura condiție referitoare la propriii resortisanți, cea a cetățeniei, pe de o parte, și condiția privind reședința neîntreruptă pe o durată de cinci ani pentru resortisanții altor state membre, pe de altă parte, pot fi considerate de natură să garanteze că persoana căutată este suficient de integrată în statul membru de executare. În schimb, un resortisant comunitar care nu are cetățenia statului membru de executare și nu a avut reședința în mod neîntrerupt pe teritoriul acestui stat membru pe parcursul unei perioade determinate are, în general, mai multe legături cu statul său membru de origine decât cu societatea din statul membru de executare.

69 Justificarea, în considerarea dreptului comunitar, a diferenței de tratament prevăzute de legislația olandeză impune, în plus, ca diferența respectivă să fie proporționată în raport cu obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național. Justificarea nu poate depăși ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv (a se vedea în special Hotărârea din 18 noiembrie 2008, Förster, C-158/07, Rep., p. I-8507, punctul 53).

70 În această privință, este permis să se considere că norma potrivit căreia un mandat european de arestare nu este executat împotriva unui resortisant național nu apare ca fiind excesivă. Astfel, un asemenea resortisant are cu statul membru de origine o legătură de natură să garanteze reintegrarea sa socială după ce pedeapsa la care a fost condamnat va fi fost executată în acest stat. Pe de altă parte, nici o condiție privind reședința neîntreruptă pe o durată de cinci ani pentru resortisanții altor state membre nu poate să fie considerată excesivă, ținând seama în special de condițiile impuse pentru a respecta cerința de integrare, în statul membru de executare, a persoanelor care nu sunt resortisanți ai acestuia.

71 În această privință, trebuie să se arate, astfel cum au expus în special guvernele olandez și austriac, că această condiție a unei reședințe neîntrerupte pe o durată de cinci ani a fost stabilită, astfel cum rezultă din considerentul (17) al Directivei 2004/38 și din articolul 16 din aceasta, întocmai ca o perioadă după scurgerea căreia cetățenii Uniunii dobândesc drept de ședere permanentă pe teritoriul statului membru gazdă.

72 În plus, trebuie amintit că, deși Decizia-cadru 2008/909 nu este aplicabilă în acțiunea principală, în contextul articolului 4 alineatul (7) litera (a), aceasta permite statelor membre să faciliteze și mai mult transmiterea unei hotărâri atunci când persoana condamnată trăiește și are reședința legală în mod continuu de cel puțin cinci ani în statul membru de executare și își va păstra dreptul de ședere permanentă în statul respectiv.

73 Astfel, trebuie să se constate că o condiție privind reședința pe parcursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani, precum cea prevăzută de legislația națională în discuție în acțiunea principală, nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului care urmărește asigurarea unui grad cert de integrare, în statul membru de executare, a persoanelor căutate care sunt resortisanți ai altor state membre.

74 Având în vedere cele prezentate mai sus, este necesar să se răspundă la a cincea întrebare că articolul 12 primul paragraf CE trebuie interpretat în sensul că nu se opune legislației statului membru de executare în temeiul căreia autoritatea judiciară competentă a acestui stat refuză să execute un mandat european de arestare emis împotriva unuia dintre resortisanții săi în scopul executării unei pedepse privative de libertate, în timp ce, atunci când este vorba despre un resortisant al unui alt stat membru cu drept de ședere întemeiat pe articolul 18 alineatul (1) CE, un astfel de refuz este condiționat de cerința ca acest resortisant să fi avut reședința legală în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani pe teritoriul statului membru de executare respectiv.

Cu privire la prima și la a doua întrebare

75 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească care trebuie să fie durata ședерii în statul membru de executare a resortisanților unui alt stat membru și care sunt vizați de un mandat european de arestare, pentru ca aceștia să poată intra sub incidența articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584.

76 Trebuie amintit că, dacă un stat membru a transpus articolul 4 punctul 6 fără a stabili însă condițiile speciale referitoare la aplicarea acestei dispoziții, este de competența autorității judiciare de executare să efectueze o apreciere globală pentru a stabili, într-o primă etapă, dacă persoana vizată intră sub incidența dispoziției respective. O simplă împrejurare individuală care caracterizează persoana căutată, precum durata ședерii acesteia din urmă în statul membru respectiv, nu poate avea, în principiu, o importanță decisivă (a se vedea în acest sens Hotărârea Kozłowski, citată anterior, punctul 49).

77 În ceea ce privește acțiunea principală, în care este cert că numai atunci când persoana căutată, resortisant al unui alt stat membru, a locuit cel puțin cinci ani pe teritoriul statului membru de executare nu va fi executat mandatul european de arestare, un răspuns la aceste întrebări preliminare nu se mai justifică, din moment ce această condiție a duratei ședерii se bazează pe exercitarea de către statul membru respectiv a marjei de apreciere ce îi este conferită de articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 și trebuie considerată compatibilă cu articolul 12 CE.

78 În această privință, din răspunsul la a cincea întrebare rezultă că articolul 12 CE nu se opune unei condiții impuse de dreptul intern al statului membru de executare, în temeiul căreia persoanele căutate, resortisanți ai unui alt stat membru, trebuie să fi avut reședința pe parcursul unei perioade de cinci ani pe teritoriul primului stat membru pentru ca autoritatea judiciară de executare a acestuia să refuze să îi predea în temeiul articolului 4 punctul 6 din decizia-cadru menționată.

79 În aceste condiții, nu este necesar să se răspundă la primele două întrebări preliminare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

80 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

1) **Un resortisant al unui stat membru care are reședința legală într-un alt stat membru are dreptul să se prevaleze de articolul 12 primul paragraf CE împotriva unei legislații naționale, precum Legea privind predarea persoanelor (Overleveringswet) din 29 aprilie 2004, care stabilește condițiile în care autoritățile judiciare competente pot să refuze executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate.**

2) **Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre trebuie interpretat în sensul că, atunci când este vorba despre un cetățean al Uniunii, statul membru de executare nu poate să condiționeze aplicarea motivului de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, prevăzut de această dispoziție, pe lângă cerința referitoare la durata ședерii în acest stat, de cerințe administrative suplimentare, precum deținerea unei autorizații de ședere pe durată nedeterminată.**

3) Articolul 12 primul paragraf CE trebuie interpretat în sensul că nu se opune legislației statului membru de executare în temeiul căreia autoritatea judiciară competentă a acestui stat refuză să execute un mandat european de arestare emis împotriva unuia dintre resortisanții săi în scopul executării unei pedepse privative de libertate, în timp ce, atunci când este vorba despre un resortisant al unui alt stat membru cu drept de ședere întemeiat pe articolul 18 alineatul (1) CE, un astfel de refuz este condiționat de cerința ca acest resortisant să fi avut reședința legală în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani pe teritoriul statului membru de executare respectiv.

Semnături